

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Een nieuwe vindplaats van een zeer zeldzamen paddenstoel. — Het gaat hier om *Clavaria fuscata* Oud, die in het jaar 1861 door Prof. C. A. J. A. Oudemans in een der kassen van de Hort. Bot. te Amsterdam werd gevonden en door hem als een nieuwe soort beschreven is. In 1916 hebben K. Boedijn en C. O. Overeem eveneens in een kas aldaar op de stam van een *Alsophila* deze zelfde *Clavaria* gevonden en haar eerst als een nieuwe soort *Cl. alsophila* beschreven. Later kwamen zij tot de ontdekking, dat het dezelfde *Clavaria* als die van Oudemans moest zijn, die sinds 1861 waarschijnlijk de Hortus kas niet meer verlaten had. Het is een (meestal onvertakte) witte *Clavaria* die later bruin wordt, vandaar de naam *fuscata*. Afgeplukt riekt zij sterk naar knoflook.

Waar nu de heer R. J. Faffijn, een der Leidsche Hortus-knechten, mij nog al eens fungi uit tuin en kassen brengt, vroeg ik hem de palmen, speciaal *Alsophila* soorten, eens goed te observeren of zich daar ook witte sprietjes aan vertoonden. Hij meende zich wel zoo iets te herinneren en ziet, heden half November bevindt zich in de kuip, waarin *Cyathea medullaris* staat, op de wortels dezer boomvaren dezelfde *Clavaria* soort van Oudemans in dezelfde grootte $\pm 5 + 6$ c.M. hoog, als die der exemplaren uit Amsterdam, hoewel de heer Faffijn beweert ze wel $2 \times$ zoo hoog gezien te hebben. Het wit schijnt door de schaduw (tenminste in deze kas) van anderen iets zwartachtig. Ik vermeld deze ze vindplaats in de wereld, omdat naar ik hoop ook in de andere Horti in ons land er eens naar uit gekeken zal worden.

Rijks. Herb. Leiden.

CATH. COOL.

Paddenstoelen en slakken. — Wie aan paddenstoelen doet en zelfs zij, die dit maar heel oppervlakkig doen, zullen deze schoone kinderen der boschflora dikwijls aangevreten vinden. Het vleesch schijnt als afgeraspt of wel groote gaten zijn er ingebeten en dikwijls, ja zelfs meestal, is een en ander met een glinsterend vliesje bedekt. Dit verraadt onmiddellijk den boosdoener, de slak die daar in het nachtelijk duister, zich tegoed heeft gedaan. Als we eens goed uitkijken, zien we dat ze bepaalde voorkeur hebben voor sommige soorten en wel natuurlijk altijd de vleezige soorten en daaruit speciaal de *Boleten*, *Russula's* en *Amanita's*. De doodelijk giftige Groene Knol *Amaniet*, de *Amanita phalloides*, de zeer scherpe *Russula rubra*, ze zijn 9 van de 10 exemplaren door slakken aangevreten. Zelden heb ik zooals vroeger al eens gezegd dit zoo sterk gezien als in de heerlijke Bentheimer bosschen. Hoe daar zooveel slakken komen hoop ik toch nog eens na te gaan. Indertijd heb ik daar in navolging van Vaglino de excrementen dezer dieren onderzocht om daar in te vinden de gekiemde sporen van vele aardpaddenstoelen-soorten die ik in mijn culturen nooit tot kieming kon brengen, echter zooals reeds vroeger gezegd, ook zonder eenig resultaat.

Van dezelfde meening is nu de groote Amerikaansche Mycoloog Reginald Buller die in de *Transactions der British Mycological Society* Vol. VII part. IV. July 1922 in zijn artikel „Slugs as Mycophagists”, tot dezelfde slotsom komt dat tot de verspreiding en sporenkieming der paddenstoelensporen de slakken niets bijdragen en dat er van een symbiose geen sprake is en alleen de slak er van profiteert. Hij vindt b.v. in Centraal Canada bij de aan fungi zoo rijke bosschen nooit een slak. Hij noemt nog enkele soorten waaraan volgens zijn waarneming de slak (de meest voorkomende *Limax maximus* en *Arion ater*) nooit een tand zetten en wel o.a. niet aan de zoo algemeene *Lactarius rufus* en vietus en aan *Collybia butyracea* terwijl *Inocybe* soorten heel weinig slakkenvraat vertoonen. Behalve deze dingen vertelt hij interessante feiten over de slakkenreuk en Chemotactische experimenten daarmede door hem gedaan. Reeds N. Willem, A. H. Cooke en Ernst Stahl, hebben aardige proeven met den reukzin van slakken genomen die hierniet allemaal kunnen worden naverteld, ook ten opzichte van slakken en fungi, doch Buller heeft ten op-

zichte van deze laatste nieuwe proeven gedaan die het navolgen er van wel waard zijn. Hij experimenteerde met den fungi-eter in 't bijzonder onder de slakken van wie bekend is dat hij nooit chlorophyllhoudend voedsel gebruikt, de *Limax maximus* en we zouden zeggen met de fungi-geurder in 't bijzonder: de *Phallus impudicus* of Stinkzwam.

Limax maximus leende zich ook daarom zoo bijzonder goed omdat hij hoorde tot de slakkensoort die altijd weer naar haar zelfde schuilplaatsje terugkeerde wat niet alle slakken gewoon zijn te doen. Hij kon bij zijn experimenten aan het nagelaten slijm gaande naar en van altijd dezelfde schuilplaats de route en lengte van de afgelegde baan der slakken nagaan. Hij experimenteerde eerst met de Stinkzwam, waarvan zij de steel opaten doch bleek hem bij latere proeven met *Russula*, *Cortinarius* en *Boletus* soorten, deze paddenstoelen even geschikt te zijn. Al zijn onderzoekingen hier weer te geven zou te ver voeren; een ieder zij aangeraden het oorspronkelijke stuk dat zeer interessant is te lezen. Het resultaat is dat hij waarnam hoe *Limax maximus* 10 tot 21 Eng. voet aflegde in een nacht om de geliefde fungi te bereiken. De weg dien zij daarbij maken is meestal niet recht maar loopt met voren.

Dat het de reuk is die fungi etende slakken daartoe brengt schrijft hij toe aan de groote gevoeligheid die b.v. *Limax maximus* als bekend heeft voor gas vooral voor mosterd-gas.

Dit is gebleken tijdens den oorlog aan Dr. Paul Bartsch beschreven in „Our poison Gas detector and How it was discovered Abstract of an Address delivered on Febr. 7, 1920 to the Biol. Soc. of Washington u.s.a.” Het bleek dat bedoelde slakkensoort reeds gevoelig was voor 1 deel op 10 miljoen van dit gas en zij was een prachtige detector tijdens den oorlog. Maar nu, zegt Buller, daar fungi zoo sterk ademen is het geen wonder dat zij door de slakken worden gevonden reeds op verre afstanden. Hij voegt er aan toe dat het wel de moeite zou loonen ook onze moestuinplanten die zooveel door slakken bezocht worden daar eens op te onderzoeken, wellicht dat er dan meteen een bestrijdingsmiddel voor gevonden kon worden.

Leiden, Nov. 1922.

CATH. COOL.

Klauwier. — Dezer dagen herlas ik in het Vogeljaar het hoofdstuk over de klauwieren en het toeval wilde, dat ik heden op een duinwandeling bijgaande jonge fitis (naar ik meen) op een doornstruik gespietst vond, en wel op bijgaanden doorn. De mogelijkheid van onvrijwilligen zelfmoord acht ik uitgesloten, aangezien de doorn van de linkerzijde naar de rechterzijde door den hals was gedrongen en een horizontalen stand had.

De plaats in aanmerking genomen acht ik menschenwerk ook uitgesloten. Of nu een klauwier de schuldige is, kan ik niet zeggen, want ik vond geen insecten opgeprikt.

Aangezien daar ter plaatse steeds klauwieren zijn en ik hedenmiddag ook weer een vrouwelijk exemplaar op eenigen afstand waarnam, is de mogelijkheid, dat in deze een klauwier de schuldige is, niet uitgesloten.

Een vorig jaar vond ik tweemaal een doornstruik, waarop meerdere insecten waren gespietst.

Egmond aan Zee.

C. J. EGMA.

Lochemsche diamant. — Ik kan den heer v. d. Lijn geruststellen omtrent het bestaan van geslepen Lochemsche diamanten.

Eén klein exemplaar is in „Natura docet” en een grooter (zoo groot als één duivenei ongeveer) berust bij de fam. Staring op de Hoppel te Lochem, die het in fraai voetstuk aan de stad hebben vermaakt.

BERNINK.

Het Noordbosch ten doode opgeschreven. — Het Noordbosch heb ik het eerst uit De Levende Natuur leeren kennen. Toen nog Rector van de Zendingsschool, destijds te Rotterdam, las ik met groote begeerigheid van de schoonheid van Roden, en speciaal van dit plekje bij Lieveren, waar alle merkwaardigheden der natuur in overvloed werden gevonden. Er op of er bij werden de vondsten aan orchideeën en ander schoons opgesomd, die deden